

Başlıkta “çok okumak da bir çeşit tembelliktir” diyecektim ama bizdeki okuma oranı çok düşük, tembellik olsa da böylesi olsa keşke demek zorunda kalıyorsunuz.

Okumak bir yönüyle okul eğitime benzer; öğrendiklerinizin çoğunu unutursunuz ama eğitim –ki çok sayıda kitap okumayı da içerir- size bir kafa yapısı kazandırır. Ek olarak öğrendiklerinizi birbirine bağlarsınız. Düşünmek ile kastedilen de budur, yeni öğrendiklerinizi önceden bildiklerinizle bağlamak... Bu bazen çabuk ve hatta kendiliğinden olur bazen de zaman alır. Burada önemli olan öğrendiklerinizin ayrı bilgi öbekleri olarak durmaması, birbirine bağlanmasıdır.

Bu aynı zamanda hatırlamayı da kolaylaştırır. Aristoteles “öğrenmek hatırlamaktır” demiş milattan önceki yıllarda. Şu veya bu konudaki bilgiyi hatırlayamıyorsanız, öğrenmemişsiniz demektir. Öğrenip unutmuş da olabilirsiniz ama bu da öğrenmemek sayılır. Eğer bu bilgi başka bilgilerle bağlanabilseydi, unutmanız imkansız olmasa bile zorlaşırdı.

Her yeni bilgiyi aynı konuda eskilerle karşılaştırırsınız ve zihnin bir yerinde depolarsınız. Mesela yurt sevgisi... Deyim aynı olmakla birlikte içerik ülkelere göre çok değişiyor. Alexiyeviç’in **Kadın Yok Savaşın Yüzünde**

kitabını okumayı sürdürüyorum. 16-17 yaşında neredeyse zorla savaşa katılanlardan birisi yıllar sonra yapılan söyleşide şöyle diyor: “Ülkemizde bizim katılmadığımız hiçbir şeyin olmayacağı öğretilmişti bize. Ülkemizi sevmeyi öğretmişlerdi.”

Bu kızlar askerlik şubelerine savaşa katılmak için ısrarla başvuruyorlar; kimisi hemşire, kimisi istihkamcı, kimisi uçaksavar bataryasında görevli, kimisi partizan, kimisi piyade oluyor. Her biri kendine göre bir yer buluyor.

Bu insanlardaki ülke sevgisiyle bizimki farklıdır. Tanıl Bora yıllar önceki bir yazısında, Türklerin vatan sevgisinin soyut olduğundan söz etmişti. Türkler ülkelerine harita üzerinde severler ama somut ülkeyi genellikle sevmezler. Somut sevgi ülkesinin toprağını, bitkisini, hayvanını, akarsularını sevmek, onları korumak demektir. Korumak ne kelime, genellikle tersini yaparlar.

Almanya'ya mesela Mersin gibi hiç de fena olmayan kentlerden gelenlerin bile "Ne kadar güzel ülke burası" dediklerini az duymadım. Bakımlı olan güzel olur ve asıl ülke sevgisi de budur; ülkesine bakmak, özen göstermek...

Ülke insanını sevmek de ayrı konudur...

Bir başka savaşa katılmış kız başçavuş rütbesinde, düşman ateşi altında 200 yaralıyı kurtardığı için Kızılhaç Nişanı almış. "Adam yaralanmış. Açıkta yatıyor, ateşin bitmesini beklesem ölecek..."

Söyleşisinin sonunda şöyle diyor: "Berlin'e vardım. Reichtag'ın duvarına imzamı attım: Ben Sofya Kunstseviç, buraya savaşı yok etmeye geldim."

Kızıl Ordu ile birlikte ölmeden Berlin'e kadar gelen ve Almanya Parlamento binasına imzasını atan kız 20 yaşında bile değil...

Dikkat çeken bir yan var bütün anlatılanlarda: 16-17 yaşında kızlar askere gidip bazen ön safta görev yapıyorlar ama cinsel taciz, tecavüzle karşılaşmıyorlar. En fazla "sizden asker mi olur" diye dalga geçiyorlar. Ukrayna'da bir asker kızlardan birisine aşağılayıcı bir şey söylüyor, diğerleri adamı fena dövüyorlar.

Tabii ki birbirine aşık olanlar, sağ kalırlarsa savaştan sonra evlenmek için anlaşılan oluyor.

Daha önceki sayfalardaydı. Kadın ve erkek Reichtag'ın önünde duruyorlar. Adam, "ikimiz de sağ kaldık, evlen benimle" diyor. Kadın ise, "evlenmek için önce yeniden kadın olmam lazım" diyor. Kadın savaş uçağında pilot...

Ordudaki bu ilişkiler, normal hayattaki kadın-erkek ilişkisinin orduya yansımasıdır, başka türlü

Okumak ve düşünmek

Engin Erkiner tarafından yazıldı

Pazar, 12 Nisan 2020 19:02 -

de mümkün değildir. Cinsler arasındaki bu ilişki Ekim Devrimi'nden sonra gelişmekle birlikte kökleri Çarlık dönemindeydir. Rusların Çariçe Katerina gibi kadın bir çarı da vardı.

Okuduğum kitaplardan hoşuma giden bölümleri yazarım. Buna galiba 35 yıl önce başlamıştım. O sıralar iyi bir edebiyat okuruydum ve sayfalarca alıntı yapmıştım kitaplardan ya da yorumlarımı yazmıştım. Bir ara defteri bulamadım ve acayip canım sıkılmıştı, sonra buldum, kaybetmemişim. Arada bir karıştırdım neler yazmışım diye...

Kaç yıl önce bilemiyorum ama en az 20 yıl olmalı, "Geçmiş büyüdüğü kendisi küçülen insan" diye bir belirleme yapmışım.

Bunu büyük geçmişle büyük olan ama kendini yeniden üretemediği için yıllardan beri bugünü ve geleceği olmayan insan tipi için yazmış olsam gerektir.

Okumanın bu kadar az olduğu ülkede söylemek biraz abes olabilir ama okuma alışkanlığı olanlarla sınırlı olarak söyleyeyim: okuyun ama düşünmeyi ihmal etmeyin...